

Erhvervsudvalget
ERU alm. del - Bilag 130
Offentlig

Folketinget – Erhvervsudvalget

Christiansborg, den 10. januar 2005

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere.

Dankortaftalerne 2003

Finansrådet, Dansk Handel og Service (DHS) og Forbrugerrådet indgik 23. april 2003 en aftale om et chip-Dankort: "Det nye Dankort", vedlagt som **bilag 1**.

"Usmagelig og forkert kampagne". På Finansrådets hjemmeside søger man med en faktside at imødegå en "usmagelig og forkert" Dankortkampagne. Det oplyses bl.a., at bankernes omkostninger efter Finansrådets opfattelse er 760 mio. kr, svarende til 1,25 kr. pr. transaktion. Det er dog ikke oplyst, hvordan dette tal fremkommer, vedlagt som **bilag 2**.

L 221 (betalingsmidler). Erhvervsudvalget behandlede i foråret 2003 forslaget om ændring af betalingsmiddelovens § 14, hvor man indsatte en bestemmelse om mulighed for indførelse af et Dankort med chip, samt en mulighed for at tage betaling frem til 2010 herfor. Det blev også fastslået, at de første 5000 betalinger friholdes, hvilket var en vis imødekommelse af små virksomheders behov. Der blev endvidere mulighed for at tage op til 0,75 kr. pr. betaling, når der anvendtes kort med saldokontrol, der særligt var tiltænkt de under 18 årige.

V, DF, KF, og RV stemte for forslaget med ministerens ændringsforslag. Forslag (fremsat 30. april 2003), bilag, betænkning (afgivet 22. maj 2003), tillægsbetænkning (afgivet 28. maj 2003) og ændringsforslag til 3. behandling (stillet 2. juni 2003) samt vedtagelser (vedtaget ved 3. behandling 4. juni 2003) kan ses på ft.dk (arkiv: 2002-03 under lovforslag L 221).

Med venlig hilsen
Finn Skriver Frandsen,
udvalgssekretær.

Det nye Dankort

Dankortsystemet har fungeret godt, siden det blev etableret i 1984, og har været et af de mest effektive betalingssystemer i verden. Alle parter har nydt godt af systemet: forbrugerne har fået et velfungerende betalingsmiddel med høj sikkerhed, pengeinstitutterne har sparet omkostninger som følge af færre udgifter til håndtering af check og kontanter, og detailhandelen har sparet tid ved kasseapparaterne og udgifter til håndtering af kontanter.

For at sikre Dankortsystemet i fremtiden er det imidlertid væsentligt:

- at bevare et billigt og fælles Dankort med nem adgang for forbrugere og virksomheder, så brugen af kontanter fortsat er begrænset.
- at fastholde Dankortet som et effektivt og sikkert betalingsmiddel.

Dette nødvendiggør, at det nuværende Dankort moderniseres i takt med, at der kommer nye teknologiske fremskridt og dermed ikke sækker bagud i forhold til udviklingen i andre lande, og i forhold til andre betalingskort.

På denne baggrund bør Dankortet over de kommende år forsynes med en chip, mens det nuværende magnetstribebaserede Dankort udfases. Endvidere må finansieringsstrukturen omlægges, således at alle parter bidrager, og der er tilstrækkelig incitament til at sikre den fornødne udvikling af Dankortsystemet.

Dette vil også være en opfølgning på moderniseringsprocessen, som blev iværksat ved ændringen af betalingsmiddeloven i 1999.

Finansrådets bestyrelse har givet tilsagn om at ville opfordre alle Finansrådets medlemmer til at give tilsagn om fortsat at ville udbyde et moderne chipbaseret Dankort (med en EMV-chip), så længe betalingskort er et gængs betalingsmiddel og så længe der gives mulighed for fuld omkostningsdækning (incl. rimelig avance). Medlemmernes tilsagn er betinget af, at mindst 90% af medlemmerne målt efter såvel antal af medlemmer, der udsteder dankortet, som størrelse (kapitalkrav ifølge Finansrådets vedtægter) afgiver tilsagnet.

Nyt chipbaseret Dankort

Et nyt chipbaseret Dankort vil betyde, at Dankortet bliver væsentligt sikrere, og derved fastholder man tilliden til Dankortet.

De myndigheder, der i følge betalingsmiddeloven fører tilsyn med, om betalingssystemerne er sikre og velfungerende, har meldt ud, at magnetstribeteknologien - som det nuværende Dankort baserer sig på - indenfor en kort årrække ikke mere vil være sikkerhedsmæssig forsvarlig. Af hensyn til sikkerheden og tilliden til Dankortsystemet er det således nødvendigt, at det nuværende magnetstribebaserede Dankort indenfor en kort årrække erstattes med et Dankort med chip.

Et nyt chipbaseret Dankort vil yderligere have den fordel, at det inden for en overskuelig årrække vil blive muligt at anvende Dankortet til andre funktioner.

Modernisering af betalingsmiddeloven

På denne baggrund vil regeringen fremsætte lovforslag hurtigst muligt om modernisering af betalingsmiddeloven på nedenstående områder.

1. Betalingsmiddelovens § 14, stk. 1, ophæves fra 1. januar 2005. På dette tidspunkt må det forventes, at hovedparten af Dankort er chipbaserede.
Pengeinstitutterne kan herefter opkræve gebyr hos forretningerne i den fysiske handel, når der betales med betalingskort forsynet med EMV-chip, jf. nedenfor.
Forretningernes gebyr går til delvis dækning af driften af Dankortsystemet (incl. rimelig avance). Gebyret skal være et fast beløb pr. betalingstransaktion. Frem til den 1. januar 2010 kan gebyret pr. transaktion på forretningerne fastsættes til 50 øre. Herefter kan gebyret overfor forretningerne fastsættes op til halvdelen af omkostningerne ved driften af Dankortsystemet.
Pengeinstitutterne kan udbyde et Dankort med saldokontrol til personer fra 15-17 år. For dette kort kan der opkræves 0,75 kr. i gebyr pr. transaktion, idet saldokontrol er mere omkostningskrævende end et almindeligt transaktionsforløb.
2. Der betales ikke gebyr for de første 5000 betalingstransaktioner, som den enkelte forretning har med dankort pr. år. Dette gælder ikke for kapitalkæder.
3. Forretningerne kan overvælte gebyret på forbrugerne. Gebyret over for forbrugerne må ikke overstige det gebyr, forretningen betaler og skal være åbent og gennemskueligt. Det gebyr, som forretningerne overvælter på forbrugerne, betragtes som betaling for rent finansielle tjenesteydelser, hvorfor de er momsfrataget.
Hvis betalingsmodtager vælger at overvælte gebyret for Dankortet på forbrugeren, skal betalingsmodtageren ligeledes overvælte gebyret for eventuelle egne kort, således at forskelsbehandling undgås.

4. For udstedelsen og administrationen af betalingskortet kan pengeinstitutterne fortsat opkræve et gebyr af forbrugerne svarende til omkostningerne (incl. rimelig avance).
5. Der indføres ikke restriktioner på pengeinstitutternes mulighed for at opkræve gebyr eller betaling i forbindelse med brugen af funktioner, der ikke er omfattet af betalingsmiddeloven.
6. Konkurrencestyrelsen skal løbende føre tilsyn med, om bankerne overholder de fastsatte betingelser. På den baggrund fastholdes betalingsmiddelovens § 15, hvorefter Konkurrencestyrelsen kan påse, at der er et rimeligt forhold mellem omkostningerne (incl. avance) og gebyrer samt udstede påbud om, at de af styrelsen angivne priser og avancer ikke må overskrides, og bestemme at der ved beregning af priser og avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler. Der vil blive afsat tilstrækkelige ressourcer i Konkurrencestyrelsen hertil.
7. Økonomi- og erhvervsministeren vil hvert andet år afgive en rapport om forholdene på betalingskortmarkedet til Folketinget. Eventuelt nye EU-regler kan ændre forudsætningerne for ovenstående.

I lyset af den fælles interesse i at bevare et velfungerende og moderne Dankortsystem har Dansk Handel & Service, Finansrådet og Forbrugerrådet taget ovenstående til efterretning.

Samtidig vil regeringen gennemføre de tiltag, som er beskrevet i vedlagte notat om internationale kort.

Tiltag vedrørende de internationale kort

De internationale kort udstedt i Danmark er som udgangspunkt omfattet af de samme bestemmelser som gælder for dankortet. Det betyder også, at det nye gebyr, der fremover kan pålægges detailhandelen, også vil gælde for internationale kort. Derudover er der i dag en praksis for, at der kan opkræves 0,75% af transaktionsbeløbet til dækning af markedsføringsomkostninger.

For at sikre, at betalingskortmarkedet i Danmark fortsat er velfungerende og præget af konkurrence, skal det dog også fremover være muligt at udbyde internationale kort i Danmark på rimelige vilkår. I udlandet er der generelt mulighed for at opkræve større gebyrer for valutaindlændinges brug af internationale kort end i Danmark.

Det er opfattelsen, at der fremover må laves en sondring mellem debet- og kreditkort (se bilag 1 for definitioner). Dels fordi risikoen for pengeinstitutterne er forskellig for de to kort, dels fordi det kun er debetkortene, som bør ses som mulige konkurrenter til dankortet. Derfor bør der sikres rimelige konkurrencevilkår mellem debetkortene på det danske marked.

Da omkostningerne til drift og markedsføring af internationale kort typisk er højere end for dankortet, kan det indebære en anderledes gebyrstruktur for de internationale kort. Samtidig bør det klargøres, hvad gebyrerne kan dække.

Fremtidig regulering af de internationale kort

De internationale kort vil fortsat være omfattet af betalingsmiddeloven. Der vil fremover blive lagt følgende til grund ved reguleringen af de internationale kort:

1. Omkostningerne til udbud og drift af et internationalt **kreditkort** i Danmark samt risikoprofilen gør, at der bør gælde særlige regler for disse kort. Økonomi- og erhvervsministeren vil derfor i medfør af betalingsmiddelovens § 1, stk. 7, dispensere fra betalingsmiddelovens § 14 for anvendelsen af dansk udstedte internationale kreditkort i Danmark. Dispensationen vil indebære, at udstederne af internationale kreditkort kan vælge at kræve op til 0,75% af transaktionsbeløbet hos forretningerne i forbindelse med valutaindlændinges anvendelse af kortet i forretninger i Danmark. Gebyret fra detailhandelen skal gå til dækning af driftsomkostninger og sædvanlige markedsføringsomkostninger (incl. rimelig avance). Hvis udenlandske indlødere kan dokumentere, at disse har særlige ekstraomkostninger, kan gebyret forhøjes konkret efter ansøgning. Økonomi- og erhvervsministeren vil løbende følge den europæiske udvikling og tilpasse dispensationspraksis i lyset af denne udvikling.
2. Omkostningerne til udbud og drift af et internationalt **debetkort** i Danmark vil typisk være højere end omkostningerne til udbud og drift af dankortet - men ikke så høje som udgifterne til internationale kreditkort. Økonomi- og erhvervsministeren vil derfor i medfør af betalingsmiddelovens § 1, stk. 7, dispensere fra betalingsmiddelovens § 14 for anvendelsen af dansk udstedte internationale debetkort i Danmark. Dispensationen vil indebære, at udstederne af internationale kort fra 1. januar 2005 kan vælge at kræve op til 0,40 pct. af transaktionsbeløbet hos forretningerne, dog højst 4 kr., i forbindelse med valutaindlændinges anvendelse af kortet i forretninger i Danmark. Gebyret fra detailhandelen skal gå til dækning af driftsomkostninger og sædvanlige markedsføringsomkostninger (incl. rimelig avance). Hvis udenlandske indlødere kan dokumentere, at disse har særlige ekstraomkostninger, kan gebyret forhøjes konkret efter ansøgning.
3. Dispensationen for så vidt angår anvendelsen af udenlandsk udstedte internationale kort i Danmark fortsætter uforandret.
4. Konkurrencestyrelsens løbende tilsyn med betalingskortmarkedet, jf. betalingskortlovens § 15, vedrører også internationale kort og de dispensationer, der er givet i den forbindelse.
5. Økonomi- og erhvervsministeren vil løbende følge området, bl.a. gennem de redegørelser, ministeren hvert andet år vil afgive til Folketinget. Implementeringen af EU-regler, herunder Danmarks eventuelle deltagelse i euroen, eller markedsudviklingen

i øvrigt kan ændre forudsætningerne for ovenstående og dermed nødvendiggøre en genforhandling, herunder justering af dispensationen nævnt i punkt 1 og 2.

BILAG 1 - DEFINITIONER AF KORTTYPER

Med et **debetkort** (fx Dankortet eller Visa Electron) trækkes beløbet fra kortindehavers konto lige så hurtigt det er praktisk muligt. Ofte vil beløbene blive trukket på kortindehavers konto næste dag, men der kan gå længere tid, fx hvis der er betalt via en fluesmækker, hvor bilagene skal samles ind pr. post, indtastes og transmitteres til indløsning, clearing og bogføring. Tilsvarende vil der gå nogle dage, hvis et debetkort er brugt til at hæve penge i udlandet. Debetkort som Dankortet betegnes også direkte debet-kort.

Kreditkort (fx Eurocard og MasterCard) giver kortholder ret til en vis kredit. Der vil normalt være et beløbsmaksimum og en vis aftalt kredittid. Disse forhold kan aftales individuelt, men det forudsætter normalt en nøje kreditvurdering af kortindehaver. Kreditkort indebærer en større risiko for pengeinstitutterne end debetkort, da der ikke er samme sikkerhed for betaling. En særlig kategori af kreditkort er "deferred debit-cards", som er kort, hvor kortholder har en vis kredit på selve kortet, normalt til udgangen af måneden. Disse kort er almindelige i udlandet. De danske benzinselskabers kort har normalt været afregnet svarende hertil.

Bilag 2

(fra Finansrådets hjemmeside, www.finansraadet.dk)

Fakta om Dankortgebyr

Ekstra Bladets kampagne mod Dankort-gebyret under overskriften "Giv Dankort-gebyret til katastrofens ofre" er usmagelig og helt uden situationsfornemmelse. Som megen anden omtale af gebyret er den også fejlbehæftet.

Usmagelig og forkert Dankort kampagne

Ekstra Bladet lancerer onsdag den 5. januar en kampagne mod Dankort-gebyret under overskriften "Giv Dankort-gebyret til katastrofens ofre". Det er usmageligt og helt uden situationsfornemmelse.

Kampagnen er endnu et eksempel på, at private virksomheder forsøger at slå plat på vor tids største naturkatastrofe. I forgårs forsøgte skohandlerne sig med et lignende initiativ, som naturligvis straks affødte beske kommentarer fra en lang række politikere, som fandt den kampagne usmagelig. Finansrådet er enig.

Megen medieomtale om gebyret indeholder forkerte oplysninger, så for at gøre op med de mest udbredte misforståelser om gebyret på de 50 øre, listes en række fakta nedenfor.

- Gebyret er ikke et gebyr overfor forbrugerne.
- Gebyret er en pris overfor forretningerne for at være tilsluttet Dankort-systemet.
- Det er op til den enkelte forretning at beslutte, om de vil sende gebyret videre til forbrugeren.
- Det er kun forretninger med over 5000 Dankort-betalinger årligt, der skal betale gebyr. 80.000 forretninger har under 5000 Dankort-betalinger årligt.
- Forretningerne har mange fordele ved at modtage Dankortbetalinger frem for kontanter. Forretningerne sparer tid til optælling, forsikring og transport af kontanter og mindsker risikoen for røveri.
- Der omsættes årligt for ca. 180 mia. kr. i Dankort-systemet – tænk, hvis detailhandelen skulle tælle, forsikre og transportere disse penge. Det er dyrt.
- Bankerne sparer også omkostninger ved, at

kunderne og forretningerne bruger Dankortet – men ingen kan leve af sparede omkostninger, og hvert forretningsområde skal kunne "betale" sig.

- Bankernes omkostninger ved Dankortsystemet er på ca. 760 mio. kr. om året, svarende til ca. 1,25 kr. pr. transaktion.
- Det er kun i Danmark, at lovgivningen har givet et skævvredet marked for kortbetalinger, fordi det indtil 1. januar 2005 ikke var tilladt at opkræve betaling fra forretningerne for at anvende systemet.
- I andre lande er forretningerne vant til at betale for at modtage kortbetalinger, og det er en fordel, som forretningerne er villige til at betale for.
- Gebyret på de 0,50 kr. er politisk fastsat i et forlig, som forretningerne via deres organisation Dansk Handel og Service har tiltrådt.
- Gebyret er ikke en betaling for et mere sikkert kort med chip. Den eneste sammenhæng, der er mellem chippen og gebyret er, at politikerne har forlangt chip på kortet som modydelse for at ville give bankerne lov til at tage betaling af forretningerne.